

Kemikaliekontrollen i 1940.

Af J. L. Schnicker.

Kontrollen har i 1940 beskæftiget sig med:

Kontrol med Overholdelse af Lov af 23. Marts 1932 om Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m., som ændret 22. December 1939.

Kontrol med Overholdelse af Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1931 om Gifte, der anvendes til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m., som ændret 10. Nov. 1937.

Frivillig Forhaandskontrol med Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m., som Fabrikanter eller Importører har ønsket analyseret, inden Midlerne gik ud i Handelen.

Tilsyn med de Lagre af Kemikalier til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m., som Staten i Henhold til Lov af 12. April 1938 (Beredskabsloven) har indkøbt og oplagret hos forskellige Firmaer.

Orienterende Analysering af Frugttrækarboliner.

Bekæmpelsesmiddelloven.

Den Ændring, Loven undergik 22. December 1939 (og dermed den sig til Loven sluttende Bekendtgørelse fra Ministeriet for Landbrug og Fiskeri af 6. Januar 1940 vedrørende Kontrol med Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme) omfatter tre Punkter. 1. Medens Fabrikanter og Importører af Bekæmpelsesmidler tidligere skulde anmelde Virksomheden til det stedlige Politi, skal denne skriftlige Anmeldelse nu ske til Kemikaliekontrollen, idet der samtidig opgives Navnene paa de Præparater, som fremstilles eller importeres, tillige med den Analyseangivelse, som findes paa Pakningerne. Ændres et Præparats Sammensætning, skal dette følgelig ogsaa meddeles Kemikaliekontrollen. 2. Efter Ønske bl. a. fra Fabrikanter blev den fri-

villige Ordning, som var indgaaet mellem Fabrikanter og Importører af Frugttrækarbolineer, gaaende ud paa, at Frugttrækarbolineer, som var anerkendt af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, kun maatte forhandles i den ubrudte Originalpakning, i hvilken Varen var modtaget fra Fabrikant eller Importør, ændret til en Lovbestemmelse om, at alle Frugttrækarbolineer, uanset om de var anerkendte eller ikke, skal forhandles i Originalpakning. 3. De Krav, som tidligere var stillet til Svovlkalk, blev skærpet, idet de tidligere Krav var saa lempe- lige, at der kunde foregaa en betydelig Beskæring af de af Fabrikerne leverede Partier, uden at Varen kom under de stillede Krav. Medens de tidligere stillede Krav kun tog Sigte paa Indholdet af Polysulfidsvovl, kræves der nu mindst 30° Beaumé, mindst 18 pCt. Polysulfidsvovl og mindst 25 pCt. Totalsvovl.

I Henhold til den Anmeldelsespligt, Fabrikanter og Importører har, er der i 1940 til Kemikaliekontrollen anmeldt 220 i Handelen værende Præparater. Naar Antallet er saa højt, skal det dog bemærkes, at det i særlig Grad er Giftpræparaterne, som bringer Tallet i Vejret. Der er saaledes anmeldt 21 Mærker af Blyarsenat, 26 af 80 pCt. Nikotin, 8 af 40 pCt. Nikotin, 10 af 10 pCt. Nikotin og 9 af Schweinfurtergrønt.

Der er i 1940 kontrolleret 278 Prøver, hvoraf de fleste er indkøbt i Detailhandelen, medens nogle faa er udtaget af Lagerbeholdning hos Fabrikant eller Grosserer. Desuden er en stor Del af de Midler, som har været benyttet til Forsøg i Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, analyseret, uanset om Midlet gaar i Handelen eller ikke.

Af de forskellige Slags Kemikalier og Præparater er der undersøgt forskellige Mærker:

80 pCt. Nikotin	15
10 pCt. Nikotin	2
40 pCt. Nikotinsulfat	2
10 pCt. Nikotinsulfat	1
Andre flydende Nikotinpræparater	8
Nikotinrygestrimler	1
Nikotinrygepulvere	2
Nikotinpuddere	3
Blyarsenat	4
Schweinfurtergrønt	2
Bordeauxpuddere, Kartoffelpuddere o. lign.	10
Cyanpræparater	2
Svovlpræparater	5

Afsvampningsmidler 20
 Svovlkalk 10
 Agerkaalspræparater 2.

Endvidere forskellige Prøver af Blaasten, Boraks, Formalin, Jernvitriol, Mangansulfat, Naftalin, Paradiklorbenzol, Quassia og Salicylsyre.

En Prøve Jernvitriol laa noget under den indrømmede Latitude. Varen var imidlertid meget fugtig, og efter at have ligget nogen Tid i Laboratoriet, var den oppe paa de krævede 95 pCt. Da der ikke kan være Tvivl om, at Fejlen skyldes uheldig Opbevaring i Detailhandelen, nøjedes man med at meddele denne, at Jernvitriol er et stærkt vandsugende Præparat, som skal opbevares vel tillukket paa et tørt Sted.

Et Parti Svovlkalk, som kun indeholdt 17.4 pCt. Polysulfidsvovl og 24.15 pCt. Totalsvovl, og som kun holdt 26.5° Beaumé, var af en Detailhandel indkøbt hos en Fabrikant, som atter havde købt den paa en anden Fabrik. Fabrikken vilde ikke benægte, at Varen kunde være leveret fra den med det anførte Indhold, idet Fabrikken havde undladt at gradere Vædsken, inden den var gaaet fra Fabrikken. Omend Fabrikanten ved en simpel Vægtfyldebestemmelse kunde have konstateret, at Varen var underlødig, var der dog intet at erindre imod, at Sagen for hans Vedkommende blev afsluttet med en Advarsel, idet han havde forlangt Varen af den i Henhold til Loven krævede Styrke og derfor havde været i god Tro. Sagen er for Fabrikkens Vedkommende endnu ikke afsluttet.

En Frugtavler, som havde købt et Parti Sprøjtevædske hos en Fabrikant, havde sagsøgt denne, idet han var misfornøjet med Virkningen. Sagen blev sendt Kontrollen til Erklæring. Analyseetiketten angav:

Bly 4 pCt.; Baryum 4 pCt.; Zink 4 pCt.; Aluminium 4 pCt.; Svovl 6 pCt.; Kulbrinte 50 pCt.; Vand og Emulgeringsmiddel 28 pCt.

Da Angivelserne paa Analyseetiketten var ganske utilstrækkelige, blev der foretaget Analyse af Varen. Analysen udviste:

Bly 0.15 pCt.; Baryum 0 pCt.; Zink 0.05 pCt.; Aluminium 0 pCt.; Svovl 0 pCt.; Kulbrinter 49 pCt.; Fenoler 8.2 pCt.; Fedtsyre 9.4 pCt.; Vand 29 pCt.; Rest (Alkalier o. lign.) 4.2 pCt.

Det blev derfor foreslaaet Frugtavleren at anmelde Fabrikanten for Overtrædelse af Bekæmpelsesmiddeloven, hvilket skete. Fabrikanten hævdede, at Tromlen med Sprøjtevædsken ikke havde været omrystet inden Prøveudtagningen, og at dette var Aarsagen til, at Analysen ikke stemte med Analyseetiketten. Kontrollen besigtigede Tromlen, hvis ene Endeflade blev mejslet op, og det viste sig da, at der overhovedet ikke havde aflejret sig Bundfald i Tromlen, hverken paa Ende- eller Sidefladerne. Fabrikanten vedtog en

mindre Bøde. Da Frugtavleren mente, at Sagen var urimeligt lemfældigt behandlet, blev Kontrollen anmodet om at søge Sagen forelagt for Statsadvokaten til Genoptagelse eller Paaankning. Sagen blev fremsendt til Ministeriet for Landbrug og Fiskeri, som anmodede Statsadvokaten om at genoptage Sagen. I et nyt Retsmøde forklarede Fabrikanten først, at de 4 pCt. Bly, 4 pCt. Baryum, 4 pCt. Zink og 4 pCt. Aluminium rettelig skulde være 4 pCt. Bly-sukker, 4 pCt. Baryumsulfat, 4 pCt. Zinksulfat og 4 pCt. Aluminiumsulfat; men da det blev fremhævet, at Analyseetiketten i saa Fald var misvisende affattet, ændrede Fabrikanten sin Forklaring til, at det alligevel var 4 pCt. af hver af Metallerne, som fandtes i Vædsken, idet han selv havde fremstillet Metallerne af de nævnte Salte. I en Tromle blandede han Solarolie med de nævnte Metalsalte, som blev taget paa Slum, indtil Olien var mættet, derpaa buldrede han rundt i Tønden, hældte Vandet fra, og Resten var metallisk Bly, Baryum, Zink og Aluminium opløst i Olieform. Da Fabrikanten ikke vilde indrømme, at denne Fremstillingsmaade var en kemisk Umulighed, blev Sagen fremsendt Professoren ved den farmaceutiske Lærestalts organisk-kemiske Afdeling til Erklæring. Sagen er endnu ikke afsluttet.

Frivillig Forhaandskontrol.

Denne Kontrol er udført paa 35 Prøver.

Orienteringsanalyser.

Disse Analyser er udført for at undersøge, om der ad kemisk Vej kan skaffes Oplysninger om en Frugtrækarbolineums biologiske Virkninger. Opmærksomheden er særlig rettet mod de i Midlerne værende Oliers fysiske Data. Problemet synes at være noget indviklet, hvorfor Undersøgelserne vil blive fortsat.

Giftloven.

Der er i 1940 foretaget Kontrol med Giftlovens Overholdelse i 462 Virksomheder fordelt over 11 Politikredse. Af de 462 Virksomheder er de 152 indberettet til Politiet, dels til nøjere Undersøgelse, dels til videre Forfølgelse. Overtrædelserne i de 152 Virksomheder fordeler sig saaledes:

- 8 Forretninger havde ingen Giftbog.
- 8 Forretninger havde en ikke autoriseret Giftbog.
- 3 Forretninger havde aldrig ført Indkøb i Giftbogen.
- 111 Forretninger havde kun delvis ført Indkøb i Giftbogen.
- 2 Forretninger havde aldrig ført Salg i Giftbogen.
- 102 Forretninger havde kun delvis ført Salg i Giftbogen.

- 25 Forretninger havde mangelfuld Opbevaring af Giftene.
- 21 Forretninger havde ulovlig Udvejning af Giftene.
- 13 Forretninger havde indført Salg af Vægtmængder, som ikke eksisterer i Originalpakning, men benægtede dog ulovlig Udvejning.
- 22 Forretninger forsynede ikke Pakningerne med Forretningens Navn og Udleveringsdato.
- 5 Forretninger solgte Nikotin mod Utøj paa Fjerkræ.
- 95 Forretninger manglede — helt eller delvis — udfyldte Rekvissionsblanketter.

Medens det nu er yderst sjældent at træffe Forretninger, som ikke har et særligt Skab til Giftene, findes der endnu en Del Forretninger, som anbringer Giftskabet ovenover andre Varer, og disse er i saa Tilfælde oftest Øl, Sodavand, Mælk, Kaffe, Havregryn, Spegesild o. a. Husholdningsartikler.

En Købmand havde — til Brug i egen Have — indkøbt 50 g Nikotin, som han havde afvejet og fortyndet med Vand i 3 Mineralvandsflasker, saaledes at hver Flaske skulde bruges til en Portion Sprøjtevædske. Flaskerne var forsynet med Etiketter til Citronvand og Hindbærlimonade samt med en med Sejlgarn fastbundet Mærkeseddel, som angav, at Indholdet var Nikotin. Købmanden vedtog en Bøde for Overtrædelse af Flaskeloven og Giftloven.
